

TMMOB SOMA'da 15-16 Haziran Yıldönümünde Yürüdü...

TMMOB, 15-16 Haziran Direnişi'nin 44. yıldönümünde Soma'da bir yürüyüş gerçekleştirdi. Aralarında EMO yönetici ve üyelerinin de olduğu çok sayıda mühendis, mimar ve şehir plancısı Soma Madenci Anıtı'nın önünde basın açıklaması yaptı. TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı'nın okuduğu açıklamada, AKP Hükümeti'nin faciyanın ardından Meclis'e getirdiği tasarı ile diğer sektörlerde de taşeron çalışmayı yasallaştırılmak istendiğine dikkat çekildi.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) üyeleri, 15-16 Haziran 1970 tarihlerinde gerçekleşen işçi sınıfının büyük direnişinin 44. yıldönümünde maden faciasının yaşandığı Soma'da bir yürüyüş düzenledi. Çok sayıda işçi ve maden mühendisinin hayatını kaybettiği facia ve çağdışı çalışma koşulları ile kamuoyunun da gündemine oturan Soma'da bulunan TMMOB üyeleri Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü'ne (TKİ) bağlı Ege Linyit İşletmeleri (ELİ) Müdürlüğü önünde yürüyüş korteji oluşturdu.

Aralarında Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Bahadır Acar, Yönetim Kurulu Yazmanı Hüseyin Önder, TMMOB Yüksek Onur Kurulu Üyesi Cengiz Göltaş'ın yanı sıra EMO Şubelerinin yöneticileri ve üyelerinin de yer aldığı çok sayıda kişinin katılımı ile oluşturulan kortej, "Yüreğimiz Soma'da Öfkemiz Sokakta" pankartı arkasında iş cinayetlerini protesto etmek için yürüyüşe geçti. TMMOB yöneticileri, TMMOB'a bağlı oda merkez ve şube yöneticileri ile oda üyeleri buradan Beşyol Kavşağı'nda bulunan Madenci Anıtı'na kadar sloganlar eşliğinde yürüdü.

Madenci Anıtı önünde saygı duruşunda bulunan ve karanfeller bırakan TMMOB üyeleri buradan da Hükümet Meydanı'na yürüdü. 301 madenciyi temsilen baretlerin bırakıldığı Hükümet Meydanı'nda TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı yaşanan madenci katliamına ilişkin konuşmasında, yaşamını yitiren madencilerin ailelerinin acılarını paylaştıklarını söyledi. Soğancı tarafından okunan basın açıklamasında, 15-16 Haziran Direnişi ve o dönemde yaşananlar ise şu ifadeler ile anlatıldı: "Türkiye'de işçi sınıfı sendikalar yasaklara ve barajlara karşı tarihinin en büyük işçi direnişini 15-16 Haziran 1970 tarihinde gerçekleştirdi. 1970 yılında, çalışma yaşamı ve sendikal mevzuatı düzenleyen İş Yasası ve Sendikalar Yasası'nda değişiklik öngören yasa tasarısı ile temel işçi hakları tasfiye edilmeye çalışılmış, buna karşı büyük bir işçi direnişi yaşanmıştı.

15-16 Haziran 1970 tarihlerinde 168 fabrikadan 150 bin işçinin gerçekleştirdiği direnişe şiddetle müdahale edilmesi sonucu 3 işçi ölmüş, 200'den fazla işçi yaralanmış, sıkıyönetim ilan edilmiş, yüzlerce sendikacı 12 Mart mahkemelerinde yargılanmış, olayların ardından 5 bini aşkın işçi işten atılmıştı. İki yıl sonra Anayasa Mahkemesi söz konusu değişiklikleri iptal etmişti. 12 Mart döneminde sermaye çıkarları doğrultusunda yeterince düzenlenemeyen çalışma yaşamı, 24 Ocak 1980 ekonomi kararlarının gerektirdiği 12 Eylül düzeni ile çalışanların aleyhine yeniden biçimlendirilmişti."

AKP İktidarının 12 Eylül'ün devamı niteliğindeki politikaları hayata geçirdiğine dikkat çekilen açıklamada, bu dönemde ise 2003 yılındaki yapılan İş Yasası değişikliği ile başlayan ve "torba yasa"larla süren onlarca değişiklik dikkat çekildi. Açıklamada, şöyle denildi: "Bu düzenlemelerin tamamı, sermaye güçlerinin azami kâra ve yoğun emek sömürüsüne endeksli çıkarları içindir. AKP iktidarı döneminde taşeronlaştırma, esnek, güvencesiz istihdam biçimleri yaygınlaşmış, işçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetleri piyasaya açılmış, serbestleştirme, kural dışılaştırma ve kamu denetiminin kaldırılması doğrultusunda önemli düzenlemeler yapılmıştır. Bir ay önce 13 Mayıs 2014 tarihinde Soma'da

5'i mühendis 301 emekçinin ölümüne yol açan katliamın altyapısı da gerçekte böylece hazırlanmıştır."

Soma'da 13 Mayıs günü yaşanan faciyanın sebebinin, özelleştirme, taşeronlaştırma, rödevans, sendikasılaştırma, kamu madenciliğinin yok edilmesi olduğu vurgulanan açıklamada, neoliberal politikaların kamu kurumlarında uzun yıllar sonucu elde ettiği madencilik bilgi birikiminin dağıtılmasına neden olduğu kaydedildi.

AKP İktidarı döneminde üretimin teknik bilgi ve altyapı olarak yetersiz, deneyimli veya deneyimli uzmanı bulunmayan kişi ve şirketlere bırakıldığına işaret edilen açıklamada şöyle denildi:

"Kamusal denetimin de yeterli ve etkin bir biçimde yapılamaması iş cinayetlerinin Soma da olduğu gibi katliama dönüşmesine neden olmuştur. Burada yaşanan kaza değil cinayettir. 301 maden emekçisinin ölümü kader değil katliamdır. Bu katliamın sorumluları hesap vermelidir. Burada yaşanan faciyanın sebebi, madenciliği, mühendisliğin bilim ve tekniğinden uzaklaştırılan ve mühendisi işverenin insafına bırakan yanlış madencilik politikalarıdır. Maden Mühendisleri Odamızın 2010 yılında hazırlanmış olduğu 'Madencilikte Yaşanan İş Kazaları Raporu'nda Soma havzasına ilişkin tespitler yapılmış ve burada bir facia yaşanabileceği konusunda siyasi iktidar uyarılmıştır."

Hükümetin "Bu işin fitratında var" diyerek bilim ve tekniğin karşısında olduğunu ilan ettiğine yer verilen açıklamada, "Katliamın baş sorumlusu siyasi iktidardır, istifa etmelidir" denildi. Kural dışı ve denetimsiz çalışma yaşamına mahkum edilen emekçilerle birlikte mühendis, mimar ve şehir plancılarının da faciaların odağına konularak, sorumlu tutulmaya çalışıldığına dikkat çekilen açıklamada, "Bu ortamı yaratan gerçek sorumlular, devlet, hükümet, işyeri sahipleri bu şekilde kendilerini temize çıkarmaya çalışmaktadır" vurgusu yapıldı. "Soma faciası bizlere bir kez daha göstermiştir ki; kural dışı, esnek çalışma dayatması, resmîyette olup fiilîyatta olmayan sendikal anlayışlar, resmîyette olup gerçekte olmayan denetimler sürdüğü sürece facialar son bulmayacaktır" değerlendirmesi yapılan açıklamada, facia sonrası yaşanan gelişmelere de yer verildi:

"Çok yakın zamanda böylesine bir facia yaşanmışken, Hükümetin sorumluluğu gereği istifa etmesi beklenirken, taşeronluk kaldırılınsın denirken ne yazık ki Hükümet taşeronlaşmayı daha da yaygınlaştıracak düzenlemeleri içeren bir torba yasa tasarısını Meclis'e getirmiştir.

İşçi sağlığı ve güvenliğinden uzak koşullarda, düşük ücretle, günde 10 saate kadar çalıştırılan 301 maden işçisinin hayatına mal olan hileli taşeronluk düzenlemesi rödevans (kiralama) sisteminin gerçek yüzünü ortaya çıkaran Soma faciasının ardından Meclis'e getirilen tasarıda, madenlerde rödevans sisteminin, taşeronlaşmanın yasaklanmasına ilişkin hiçbir düzenleme olmadığı gibi diğer sektörlerde taşeron çalışma yasallaştırılarak kapsamı genişletilmektedir."

Soma benzeri facialara kapıyı açacak bu tasarıya karşı mücadele etmenin tüm demokratik kitle örgütleri ile birlikte TMMOB'nin görevi olduğuna yer verilen açıklamada, "TMMOB; aşırı kar hırsıyla, mesleklerimizin doğru icrasını sınırlayan, meslektaşlarımızın baskı altında kaldığı taşeronluğun tamamen kaldırılması ve güvenceli bir çalışma yaşamının mesleklerimizin icrası için olmazsa olmaz olduğunu bilerek, güvenceli çalışma için mücadeleye edecektir. Evet Soma'dan buradan TMMOB bir kez daha sesleniyor: kaza değil cinayet, kader değil katliam" denildi.

TMMOB adına yapılan açıklamadan sonra siyah balonlar uçuruldu ve etkinlik sona erdi.